

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 21.05.2024
Sayı : 602

10/1387

Semra DİNÇER
CHP Ankara Millîyetvekili

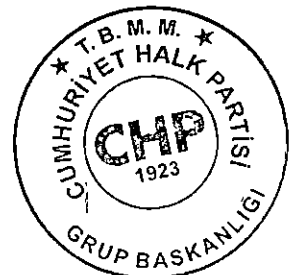
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

15 Mayıs 2024 tarihinde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan 2023 yılına dair “Doğum İstatistikleri” endişe vericidir. Bu verilere göre 2023 yılında canlı doğan bebek sayısı 958 bin 408 olmuş, *doğurganlık hızı ise 1,51* çocuk olarak gerçekleşerek 65 yıl sonra en düşük seviyeye gerilemiştir. Buna karşılık 2022 doğum istatistiklerine göre ise, ülkemizde doğan çocuk sayısı 1 milyon 35 bin 795 iken, doğurganlık hızı 1,62 olarak gerçekleşmiştir.

Doğurganlık hızının, *nüfusun yenilenme düzeyi olarak belirlenen 2,10’un* altında kalması nüfusun azalmaya başlayacağı anlamına gelmekle birlikte; bir takım ekonomik, toplumsal, kültürel ve siyasal sorunları da beraberinde getirecektir. Nüfus artışındaki bu yavaşlama gelecekte Türkiye’deki demografik yapının bozulmasına ve milli güvenlik sorunlarının ortaya çıkmasına yol açabilecek düzeydedir.

Bu çerçevede, ülkemizde son yıllarda nüfus artış hızındaki düşüşün nedenlerinin ortaya konması; demografik yapımızın korunması için konunun ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi açıdan değerlendirilerek tüm yönleriyle araştırılması için Anayasa’nın 98’inci, TBMM İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca bir Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve talep ederiz.
17.05.2024

Semra DİNÇER
Ankara Millîyetvekili

GEREKÇE

15 Mayıs 2024 tarihinde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan 2023 yılına dair “*Doğum İstatistikleri*” endişe vericidir. Bu verilere göre 2023 yılında canlı doğan bebek sayısı 958 bin 408 olmuş, *doğurganlık hızı ise 1,51* çocuk olarak gerçekleşerek 65 yıl sonra en düşük seviyeye gerilemiştir. Buna karşılık 2022 doğum istatistiklerine göre ise, ülkemizde doğan çocuk sayısı 1 milyon 35 bin 795 iken, doğurganlık hızı 1,62 olarak gerçekleşmiştir.

Doğurganlık hızının, *nüfusun yenilenme düzeyi olarak belirlenen 2,10'un* altında kalması nüfusun azalmaya başlayacağı anlamına gelmekle birlikte; bir takım ekonomik, toplumsal, kültürel ve siyasal sorunları da beraberinde getirecektir. Avrupa ülkelerindeki doğurganlık hızı istatistikleri incelendiğinde ülkemizin; Danimarka (1.72), İsveç (1.67), Çekya (1.7), Macaristan (1.58) ve Almanya (1.53) gibi ülkelerin gerisinde kalmış olması, konunun dikkatle incelenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Nüfus artışındaki bu yavaşlama gelecekte Türkiye'deki demografik yapının bozulmasına ve milli güvenlik sorunlarının ortaya çıkmasına yol açabilecek düzeydedir.

Ülkemizde 2021 yılı itibarıyla politika faizini indirmeye dayalı uygulanan ekonomi politikaları ekonomik krizi beraberinde getirmiş, özellikle evli olmayan ve yeni evli olan gençlerimiz ağır çalışma şartları ve düşük ücretlerle çalışmak zorunda bırakılarak gelecek kaygısı içerisine girmişlerdir. Ülkemizin geleceğini belirsiz olarak gören doğurgan nüfus, çocuk sahibi olmayı ertelemeye başlamıştır. 2021 yılı itibarıyla ekonomik göstergelerin kötüye gitmesi şüphesiz ki doğurganlık hızının azalmasına önemli etki etmiştir. Doğum hızını olumsuz etkilediği düşünülen bazı göstergeler aşağıda sıralanmıştır.

Öncelikle, ülkemizde *servet dağılımındaki eşitsizlik* son yıllarda katlanarak artmış, toplumda çok küçük bir kesim varlığına varlık katarken, geri kalan kısım fakirleşmeye başlamıştır. Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) ve UBS'nin verilerine göre Avrupa ülkeleri arasında ülkemiz, yüzde 1'in toplam servetten aldığı pay itibarıyla servet dağılımının en adaletsiz olduğu ikinci ülke olmuştur. Yüzde 1'lik kesim toplam servetin yüzde 49'una sahipken, yüzde 10'luk kesim toplam servetin yüzde 70'ine sahiptir.

İkincisi, *işsizlik* ülkemizin yakıcı sorunlarından birisi olmaya devam etmektedir. OECD verilerine göre, ülkemiz üye ülkeler arasında istihdam edilebilme oranlarında yüzde 54,2 ile son sırada yer almaktadır. Üretim faktörlerinden olan genç nesillerin istihdam edilmeyerek heba edilmesi, ül-

kaynağımızın israf edilmesine yol açarak ekonomik büyümeyi, kalkınmayı ve toplumsal refah düzeyini derinden etkilemektedir.

Üçüncü olarak, ülkemizdeki *uzun çalışma saatlerine* rağmen karşılığında alınan ücret vatandaşlarımızı rahatsız etmektedir. Eurostat verilerine göre Türkiye Avrupa'da haftada 45 saat ile en uzun çalışma saatine sahip ülkedir. Yine AB ülkelerindeki iş gücünün sadece yüzde 7'si 49 saat ve üzeri çalışırken, ülkemizdeki nüfusun yüzde 27'si 49 saat ve üzeri çalışmaktadır. Yani ülkemizde uzun saatler çalışılmasına rağmen vatandaşımız açlık sınırının altında kalan bir asgari ücretle çalışmaya mahkûm edilmiştir.

Dördüncü neden olarak *ev sahibi olamamak* gösterilebilir. OECD verilerine göre konut fiyat endeksi sıralamasında ülkemiz üye ülkeler arasında son sırada yer almaktadır. Endeks var olan haliyle şuan da 1.294 puana denk gelmekte, en yakın rakibimiz 260 puanla Macaristan olarak görülmektedir. İstatistiklere göre 2015 yılından bu yana konut fiyatlarının en az 13 kat arttığı tespiti yapılabilmektedir.

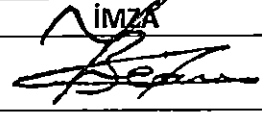
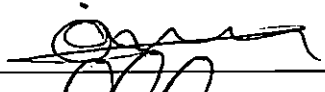
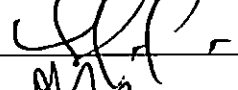
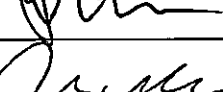
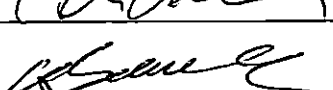
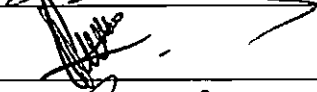
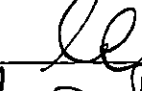
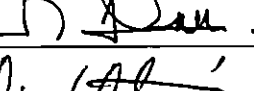
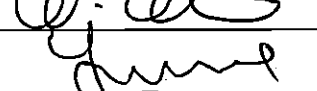
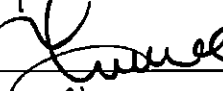
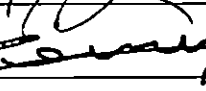
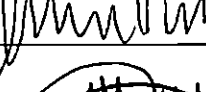
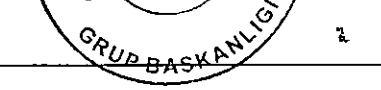
Son olarak, *gıda enflasyonu* incelenmeli ve bu konuya çözüm getirilmelidir. OECD ülkelerinde ve küresel çapta gıda fiyatları düşerken ülkemiz gıda fiyatlarının en çok arttığı ülke olarak üye ülkeler arasında birinci sıradaki yerini uzun süredir korumaktadır. Türkiye'de OECD'ye gönderilen verilerde ülkemizdeki gıda enflasyonu yüzde 71 iken, en yakın rakibimiz olan İzlanda'da yüzde 7.5, Güney Kore'de yüzde 7, Yunanistan'da yüzde 6.7 olarak görülmektedir.

Bir insanın doğumu sonrası, temel ihtiyaçlarının giderilmesi ve okul çağına gelmesiyle birlikte masraflarının katlanarak arttığı bilinmektedir. Özellikle eğitimin özelleştirilmesi ve devlet okullarının itibarlarının düşürülmesiyle birlikte, ebeveynler çocuklarını fahiş fiyat uygulamalarında bulunan özel okullara göndermek durumunda kalmaktadırlar. Tüm bunlar değerlendirildiğinde vatandaşlarımız çocuk sahibi olmaya çekinmekte ya da ikinci çocuğu yapmaktan kaçınmaktadırlar.

Bu çerçevede, ülkemizde son yıllarda nüfus artış hızındaki düşüşün nedenlerinin ortaya konması; demografik yapımızın korunması için konunun ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi açıdan değerlendirilerek tüm yönleriyle araştırılması için Anayasa'nın 98'inci, TBMM İktidârının 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve talep ederiz.

602... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Tahsin BECAN	Yalova Mr.	
Öğür Eden İnci	Ardahan Mr.	
Orhan SSNER	Adana Mr.	
Hikmet Yalın Halıcı	İsparta Mr.	
Namık TAN	İstanbul Mr.	
Orhan SARIBAL	BURSA	
GİZEM ÖZCAN	Muğla Mr.	
Şerif AKRAÇ	Denizli Mr.	
Neil GİLER	KOCAELİ	
Utku ÇAKIROĞLU	ESKİŞEHİR	
Yunus FURUN	İstanbul	
Dr. İlhami Özen AYGÜN	Tekirdağ	
Hosni Ufuk ÇAKIR	MERSİN	
Ena BƏRBƏRƏVƏ	İSTANBUL	
Cemal UZUN	MUĞLA MR	
MURAT GAN	SAMSUN	
Pirkerem ELSİ	İstanbul	
Cevdet AKAY	Karabük	
Ayca Taşkent	Sakarya	
Erim Karakır	Aydın	
Mehmet Tahtasız	Görecem	